

Årsplan

Nedre Tømte barnehage 2023-2024

Stange kommune

Innhold

Velkommen til et nytt barnehageår.....	4
Barnehagens lovgrunnlag.....	5
Lov om barnehager	5
Taushetsplikt og opplysningsplikt	5
Rammeplanen	5
Stange kommunes planer for barnehagene 2022/2023	6
Kommunedelplan	6
Kompetanseløftet.....	6
Nedre Tømte barnehages visjon	7
Et godt barnehagemiljø.	8
Livsmestring og danning	9
Leken	9
Språklig og sosial kompetanse	10
Ro og hvile	11
Voksenrollen i Nedre Tømte.....	12
Barnehagens pedagogiske innhold.....	13
De syv fagområdene - progresjonsplaner.....	14
Kommunikasjon, språk og tekst	14
Kropp, bevegelse, helse og mat.....	15
Kunst, kultur og kreativitet.....	16
Natur, miljø og teknologi.....	17
Etikk, religion og filosofi	18
Antall, rom og form	19
Nærmiljø og samfunn	20
Årshjul.....	21
Overganger	24
Overgang fra barnehage til skole	24
Overgang mellom avdelinger	24
Vurderingsarbeid	25
Foreldrenes medvirkning.....	25
Samarbeidsutvalget	26
Barnehagens samarbeidspartnere	26
Kontaktinformasjon.....	27

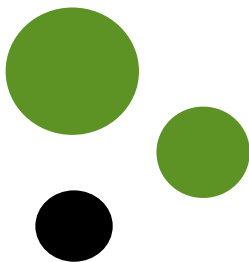
Velkommen til et nytt barnehageår

Ett nytt barnehageår står for tur og vi håper å kunne skape fine dager her i barnehagen. Vi får i år ny styrer så vi håper bidrar til å videreutvikle barnehagen vår. Vi har i vårhalvåret jobbet med årsplanen og ønsker med det å bruke denne som et grunnlag for at barna i Nedre Tømte skal ha gode forutsetninger for lek og læring.

For å være en profesjonell barnehage i utvikling trenger vi et godt samarbeid med barnets foreldre/foresatte. Vi ønsker et klima hvor vi kan luften tanker og tilbakemeldinger for å kunne gi barna et miljø hvor de er trygge på å utvikle sin egen identitet, oppleve livsmestring, kunne uttrykke egne tanker og følelser, samtidig som å lære seg å lytte og respektere andres tanker og følelser. Vi ønsker at barna skal lære seg å bli en aktiv og inkluderende del av en gruppe.

Nå gleder vi oss til et nytt barnehageår hvor satsningsområdet blir barns medvirkning og opplevelse av egen hverdag.

Vi ser fram til et nytt og utviklende år i Nedre Tømte barnehage

Planleggingsdager barnehageåret 2023 – 2024.

Barnehagen har 5 planleggingsdager i løpet av året, da er barnehagen stengt:

17. og 18. august. 2023

24. november 2023

2. februar 2024

10. mai 2024

Sommeren 2024 har vi stengt ukene 29 og 30

Barnehagens lovgrunnlag

Lov om barnehager

01.01.21 trådte den nye barnehageloven i kraft. De viktigste endringer er at det kom et nytt og eget kapittel om psykososialt barnehagemiljø, internkontroll i barnehagen, og et par punkter som gjelder private barnehager.

I formålsparagrafen står det «*Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» Barnehageloven, 2005.

Du kan lese hele loven her: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Taushetsplikt og opplysningsplikt

Alle ansatte i barnehager er underlagt forvaltningslovens regler om taushetsplikt. §20 Lov om barnehager

Barnehagepersonalet har opplysningsplikt til sosial tjenesten og barneverntjenesten. §§21 og 22, Lov om barnehagen.

Rammeplanen

Rammeplanen er en forskrift til Lov om barnehager og bygger på formålsparagrafen. I april 2017 ble det vedtatt en ny rammeplan for barnehager og den har blitt tydeligere og mer presis. Du kan lese hele forskriften her: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Synet på barn og barndom, et helhetlig læringsbegrep og barnehagen som arena for omsorg, lek, læring og danning er sentrale prinsipper. Barnehagens verdigrunnlag skal gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet og barnets beste skal være et overordnet prinsipp. Planen fremhever betydningen av voksnes holdninger, kunnskaper og ferdigheter til å møte, forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder er fremhevet med egne mål.

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Stange kommunes planer for barnehagene 2022/2023

De kommunale barnehagene er samlet i en virksomhet; «Virksomhet for barnehager». Alle barnehagene i kommunen, både private og kommunale, samarbeider tett. Det er felles kompetanseheving for alle barnehagene.

Kommunedelplan

Kjernen i kommunedelplan for oppvekst er troen på at alle barn og unge lærer med rett hjelp og støtte. Ett felles mål for barnehager og skoler i Stange er å skape en kultur for læring og danning gjennom kvalitet og tilpasning i oppvekstsektoren.

Kompetanseløftet

Et felles satsningsområde for 2023/2024 er kompetanseløftet. Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det.

Målet med kompetanseløftet er:

- Alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole.
- Alle barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel – uavhengig av sine forutsetninger.
- Barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap.
- Det pedagogiske tilbudet må tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.

Vi har våren 2023 foretatt en kartlegging i alle barnehagene i kommunen. Innholdet i den har vært å utvikle felles begrepsforståelse og sette ord på kompetansebehovet. Videre skal vi bruke dette til å utvikle organisasjonen basert på identifiserte behov. Det har vært fokus på fire kjerneverdier i kartleggingen;

- Å verdsette ulikhet
- Støtte alle barn og unge
- Samhandling i laget rundt barn og unge
- Læring og utvikling i profesjonsfellesskapet

Det er opp til hver enkelt barnehage å finne sine fokusområder i forbedringsarbeidet, samt at alle ansatte deltar på felles kompetanseheving gjennom året.

Nedre Tømte barnehages visjon

En god barndom varer hele livet

Vår visjon springer ut fra en tanke og forskningsbasert kunnskap, om at opplevelser og erfaringer fra tidlig barndom er med på å prege hvordan vi mennesker møter verden, med dens gleder og utfordringer, videre i livet.

Vi ønsker å være med på å gi barnet mot og raushet til å kunne stå opp for seg selv og andre. Til å se det positive i seg selv, i andre og det som skjer i omgivelsene. Utvikle en følelse av å være god nok, og en grunntanke om at andre gjør så godt de kan. Samtidig som de har mot og tro på at de kan strekke seg etter og nå nye mål. Barna må få oppleve utfordringer og mestring, fortvilelse og glede, sammen med voksne som har et oppriktig ønske om å være nære og tilstede i hverdagen.

For å få til dette vil vi jobbe for å gi barna gode rutiner, en trygg hverdag, med trygge rammer og trygge, forutsigbare voksne. Vi vil jobbe for at barna skal møte voksne som anerkjenner deres følelser, som er sensitive og ønsker å tolke signalene de kommer med. Som lytter og vurderer ønsker og behov. Voksne som setter grenser, er konsekvente og rettferdige ut fra hvert enkelte barns behov. Voksne som viser respekt for individet og gruppa.

Vi ønsker å være voksne som jobber for å utvikle gode relasjoner med hvert enkelt barn, som synligjør og aksepterer mangfoldet, som møter barnas utforskertrang og nysgjerrighet og som legger til rette for gode opplevelser i hverdagen

Barna må få oppleve at de betyr noe, at de blir sett og hørt, får leke og lære og får utfordringer med utgangspunkt i egne ferdigheter, alt i et miljø med trygge rammer.

Målet er livsmestring.

Satsningsområde:

Barns medvirkning og opplevelse av egen hverdag.

Vi vil i år ha fokus på barns medvirkning og hvordan barna opplever egen hverdag her i barnehagen. Ut fra foreldreundersøkelsene, kartleggingsundersøkelsen og praksisfortellinger er dette et område vi vil synliggjøre. Både det å sikre arbeidet, men også informasjon som går ut til foreldrene når det er snakk medvirkning.

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.» (Barnehageloven § 3, 2006)

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna muligheter til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens fellesliv. Medvirkning handler om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verdenen de er en del av. Medvirkning henger tett sammen med barnas selvtillit, det at de mestrer og føler at deres synspunkt blir tatt hensyn til. Det vil også være ganger hvor barna har ulike ønsker om egen hverdag og hvor vi som voksne må være tilstede og hjelpe dem med å se ulike sider.

Barns medvirkning handler ikke om at barna skal ha ansvaret. Barna skal oppleve tydelige og ansvarsfulle voksne som tar en vurdering om hva som er gjennomførbart og best for fellesskapet. Å gi barn medvirkning innebærer å skape gode dialoger mellom voksne og barn. Barna må føle seg verdifulle og betydningsfulle.

Vi skal igjennom arbeid i personal gruppa og gjennom prosjekter vi har gjennom året få frem barns stemme og opplevelse slik at de kan medvirke i barnehagelivet. Vi skal etterstreber å fange opp barnas interesser, deres ideer og tanker og skape pedagogisk innhold i hverdagene.

Et godt barnehagemiljø.

Livsmestring og danning

Livsmestring handler om den psykiske og fysiske helsen til barna. Vi som barnehage er med på å gi barna erfaring og støtte i lek og samhandling. Dette er viktig både her og nå, og i fremtiden. De skal tilegne seg kunnskap om hvordan de kan stå i ulike utfordringer de møter.

Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen gjennom dialog – hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker. Man ser på barnet som i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stiller spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

Leken

Leken er en viktig del av barns liv. Det er en grunnleggende læringsform hvor barn bearbeider og uttrykker opplevelser fra hverdagen. Barns lek er stadig skiftende, utvikler seg underveis og er lystbetont. Barn leker fordi de liker å leke, det er deres naturlige væremåte. Barn lærer mye om seg selv og verden rundt gjennom leken.

Barn er naturlig nysgjerrige og vitebegjærlige med stor lærelyst. Læring om seg selv, andre mennesker og den fysiske verden omkring, er prosesser som er med på å skape mening i barns liv. Gjennom lek og læring tilegner barna seg verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verdenen de er en del av.

Lek og læring er nært knyttet til sosialt samspill og språklig kompetanse. Når man hører at barn sier «vi har bare lekt» så inneholder dette mye: Likeverd, fantasi, erfaring, empati, selvregulering, selvstendighet, begrepsforståelse, regler, normer, kommunikasjon, være en del av fellesskapet og bygge selvtillit.

Tidlig innsats ved å støtte barn til god lek, er viktig for barnas psykiske helse og sentral for å fremme livsmestring hos barna. Det er ingen annen arena som fremmer så mye positive følelser hos barn som leken. Når man ser på et barn som leker, ser man en ro og flyt over måten de er på. Leken er et univers som er

selvvalgt, som gir glede og mening der barnet selv er i føringen, og hva som helst kan skje på deres premisser.

Språklig og sosial kompetanse

Småbarnsalderen er en grunnleggende periode for utvikling av språklig og sosial kompetanse. Språk er identitetsdannende, nært knyttet til følelser og en forutsetning for ny læring.

Barns språklige kompetanse utvikles i stor grad i samspill med andre. Å lære seg et språk handler om å lære seg språket som et system. Man skal forstå, gjøre seg forstått og lære hvordan språk kan og skal brukes. Felles opplevelser er et godt utgangspunkt for mange samtaler, for å motivere barna til å fortelle og bruke språket aktivt. Bøker er god inspirasjon for å invitere barn inn i språkets verden, og etter hvert for å få en begynnende nysgjerrighet og forståelse for skriftspråket.

Desto bedre språk et barn har når det slutter i barnehagen, jo lettere kan møte med skolen bli. Mulighetene for å komme inn i en positiv lærings spiral, med positiv selvfølelse og følelse av mestring er større. En god språkutvikling og språkforståelse er viktig for utviklingen av den sosiale kompetansen.

Sosial kompetanse utvikles kontinuerlig, gjennom handling og opplevelser. Dette er viktig for å motvirke atferd som diskriminering og mobbing. Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter. Dette gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt, verdsatt og respektert for akkurat den han eller hun er. Vennskap bidrar til positiv selvfølelse, og en tilhørighet til en gruppe som gir barn trygghet og sosial tilknytting.

Vi skal hjelpe barna til å bygge relasjoner til hverandre ved å gi de utfordringer og oppgaver de kan samarbeide om å løse. Gjennom lek og læring vil barnas sosiale kompetanse bli uttrykt og bekreftet ved at de viser evne til å ta initiativ, leve seg inn i andres situasjon, øve på å løse konflikter, vise hensyn og medfølelse. Vi må lytte til barnas uttrykk ved å bekrefte, veilede og støtte slik at vi stimulerer barns språkutvikling og sosiale kompetanse.

Ro og hvile

Hjernen trenger ro og hvile for å kunne utvikle seg. For de yngste barna er søvn helt avgjørende for at de skal fungere. Selv om kroppen hviler er det full aktivitet i hjernen. Når vi sover bearbeider hjernen alle inntrykk den har fått i løpet av dagen. Å være i barnehagen en hel dag er krevende for alle barn. Det er da viktig med søvn/hvile i løpet av dagen for at de skal klare å henge med i lek og læring, språklig og sosial utvikling. Det er stor forskjell på å være i barnehagen og hjemme.

Det vil være ulike behov for hvile hos barna. Når de blir eldre holder det med en rolig stund eller et fang å slappe av på.

Voksenrollen i Nedre Tømte.

Rammeplan for barnehagen setter tydelige krav til personalet i barnehagen. Vi skal hele tiden ha barnets beste i fokus, vi skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. For at barna skal få omsorg og støtte i lek og læring, trenger de voksne som er bevisst på sin rolle.

Personalet skal:

- Være tilstede sammen med barna
  - Fysisk og mentalt
  - Ta barnet på alvor
  - Velger barna først
  - Vise oppriktig interesse for hvert enkelt barn
  - Undre seg sammen med barna, bli med inn i fortellingen
- Ha en positiv kommunikasjon med barna
  - Støttende og positiv
  - Oppmuntrende
  - Interessert
  - Forutsigbar og tålmodig
  - Raus
  - Se barnet og gi dem meningsfylte tilbakemeldinger
- Delta i det barna gjør
  - Engasjert
  - Oppmerksom
  - Lyttende, barna spør og får svar
- Lage en god atmosfære
  - Ro
  - Deltagende voksne
  - Samarbeid mellom de ansatte
  - Humor og glede

Barnehagens pedagogiske innhold

Rammeplanen har mange mål for hva barna skal få erfare og oppleve i barnehagen, dette for å gi de kunnskap og kompetanse til å mestre videre i livet. Alle barn skal få mulighet for å utvikle seg ut ifra sine forutsetninger og behov. For å synliggjøre at barnehagen legger til rette for utvikling hos hvert enkelt barn, har vi progresjons planer for hvert enkelt fagområde i rammeplanen. Barn utvikler seg ulikt og i forskjellig tempo. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn, slik at vi kan gi utfordringer som gir dem noe å strekke seg etter og som ivaretar opplevelsen av mestring. Opplevelsen av mestring er nært knyttet til utviklingen av et godt selvbilde, derfor må alle barna få utfordringer tilpasset sitt ståsted.

Progresjonsplanen er ikke delt inn i alder eller avdeling da det er forskjeller i barns utvikling. Barn på samme alder kan være på ulike trinn, og det kan også være ulikt fra fagområde til fagområde.

Vi deler også inn emner som vi skal jobbe med i løpet av året. Noen av emnene er like på avdelingene, andre ikke. Ett felles mål vil være å styrke fellesskapsfølelse og vennskap på tvers av avdelingene, gjennom ulike aktiviteter og arrangementer i løpet av året. Vi vil gjennom emnene jobbe med barnas utvikling av sosialkompetanse, språk og identitet. Gjennom tema perioder vil vi ha fokus på hva barna er opptatt av og de skal få medvirke i hvilke temaer vi tar tak i på hver enkelt avdeling.

De syv fagområdene - progresjonsplaner

Kommunikasjon, språk og tekst

Vi jobber med kommunikasjon, språk og tekst ved å la alle barna prøve ut roller og kommunisere med venner i lek ute og inne. Vi bruker sanger, rim, regler, fortellinger og bøker aktivt i hverdagen. Vi snakker, setter ord på og undres sammen i alle situasjoner i løpet av dagen. Det er viktig for oss at barna opplever å bli sett og hørt og at det er et variert tilbud som er tilpasset barnas alder og ferdighetsnivå.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Få høre enkel sanger • Se og bli lest for med enkle bøker • Få se og høre eventyr med konkrete • Små grupper med variert lekemiljø • Sette ord på alt vi ser og gjør • Få erfaring med sang og musikk	<ul style="list-style-type: none"> • Motta og utføre enkle beskjeder • Spille spill • Høytlesning av bøker med litt mer tekst • Fortellinger og eventyr • Begynne med dialog med få ledd • Øve på å lytte, konsentrere seg om hva som blir sagt og gjort • Være med på å gjengi deler av kjente sanger og rim/regler • Bruke språket til å skape relasjoner og unngå konflikter.	<ul style="list-style-type: none"> • Lese bøker, snakke om bilder og innhold • Bruke bilder, se på og snakke om hvem vi ser og hva vi opplevde • Få kjennskap til bokstaver og kjenne igjen navn • Øve på å sette ord på egne følelser, tanker, meninger og erfaringer • Være med å fortelle en historie med en viss sammenheng • Være med på tøys og lek med språket, lage rimord, fortelle vitser • Få kjennskap til engelske ord.

Kropp, bevegelse, helse og mat.

I vår barnehage jobber vi med kropp, bevegelse, helse og mat ved å utfordre barna i variert kroppslig lek, og anerkjenne barnas mestringsfølelse. Vi vil gi barna tilgang til et variert og utfordrende motorisk lekemiljø. Vi legger vekt på gode vaner ift, hygiene, sunt kosthold, kropp og selvstendighet. Vi skal bidra til at barna opplever måltidsglede, deltakelse under matlaging, samtaler og fellesskapsfølelse. Vi legger til rette for at barna skal få muligheten til å hvile i løpet av dagen.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Øve inn gode vaner i forhold til hygiene. • Erfaringer med bevegelse i ulike terreng. • Tilby ulike smaker og konsistenser på mat • Øve på å spise selv. • Få positiv opplevelse av seg selv. • Øve på påkledning. • Snakke om kroppen og hva de ulike delene heter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. • Få kjenne på det å være god nok • Bli kjent med, og respektere egne og andres følelser. • Være ute og erfare ulikt type vær. • Vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer. • Oppleve grov- og finmotoriske aktiviteter inne og ute. • Være med å tilberede mat. • Få kunnskap om hvor maten kommer fra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Øve på å perle mønstre, fargelegge innfor strek. • Bli kjent med egne behov, få kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og et variert kosthold. • Snakke om matens opprinnelse, fra jord til bord. • Bevisstgjøre ift egne og andres følelse og at vi opplever ting forskjellig • Øve på å finne frem klær til ulike årstider og legge på plass igjen. • Øve på selvstendighet i forhold til egen hygiene.

Kunst, kultur og kreativitet

I vår barnehage skal vi jobbe med kunst, kultur og kreativitet ved å la barna bruke sin fantasi og kreativitet i lek. Vi vil at barna skal utforske sin kreativitet gjennom skaperglede som sang, musikk, drama, dans, fortelling og formingsaktiviteter. Vi skal gi inspirasjon gjennom lek, turer, opplevelser, historie og fortellinger. Vi vil legge til rette for at barna kan bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk. Gjennom dette kan barna oppleve glede og stolthet over egen kulturelle tilhørighet.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Erfaring møte med ulikt formings- og naturmateriell. • Få ulike sanseopplevelser • Begynnende opplevelse av tradisjoner og musikk fra ulike høytider og kulturer. • Utforske rytme og klang ved bruk av instrumenter. • Bli kjent med farger.	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide bruk av forming- og naturmateriell. • Dramatisering. • Kjennskap til ulike instrumenter og musikkformer. • Kjennskap til form, farge og mønster. • Begynnende utforskning av rytme, rim og regler. • Kjennskap til ulike høytider, tradisjoner og kulturer • Få kjennskap til det kulturelle mangfoldet i barnehagen.	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentere med ulike farger og materiell • Skape egne uttrykk gjennom ulikt formingsmateriell, dans, sang, musikk og eventyr. • Få kunnskap om bevegelse og musikk fra ulike kulturer og sjangere • Få ulike kulturopplevelser • Lage sine egne musikalske og estetiske uttrykk.

Natur, miljø og teknologi

Gjennom fagområdet natur, miljø og teknologi ønsker vi å bidra til at barna får gode naturopplevelser året rundt sammen med tilstedeværende og undrende voksne. At de opplever mestring og gjennom undring og kunnskap lærer å ta vare på livet i naturen. At de kan få oppleve naturen som et fint sted for lek og læring, få et positivt forhold til naturen og oppleve en glede ved å bruke den. Vi ønsker blant annet gjennom samtaler å vekke barnas nysgjerrighet, undring og eksperimentering omkring ulike fenomener i naturen, og ta i bruk ulike digitale verktøy for å styrke og utvide dette.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve uteområdet i barnehagen og små turer utenfor gjerdet i vogn eller på beina. • Oppleve ulike årstider gjennom å være ute og samtaler. • En begynnende kjennskap til dyr og planter. • Bruke digitale verktøy til å både se og høre om naturen, dyr og planter. • Så blomster	<ul style="list-style-type: none"> • Turer i nærmiljøet • Få kjennskap til årstider, dager, måned og vær. • Få kjennskap til dyr, insekter og planter i naturen, gjennom opplevelser og utforskning. • Få kjennskap til kildesortering, og samspillet i naturen. • Bruke digitale verktøy til å hente informasjon, lek og utforskning. • Så blomster/grønnsaker, følge med og få kunnskap om utviklingen, kortreist mat.	<ul style="list-style-type: none"> • Gå på litt lengere turer • Snakke om natur og naturvern • Få kunnskap om årstider, hvilke kjennetegn de har, hvilken måned og dag det er, ulike værtyper. • Kunnskap om dyr og planter i naturen. • Lære om samspillet i naturen. • Kunnskap om kildesortering og miljøvern- «miljødetektiver». • Kunnskap om digitale verktøy; søke info, kreative prosesser ol.

Etikk, religion og filosofi

Vi vil vise barna at vi må setter pris på og respekterer mangfold, forskjeller og ulikheter.

Ha gode holdninger og verdier ift. hverandre. Lytte og respektere hverandre for hva vi er. Alle har noe positivt å bidra med. Synliggjøre ulike høytider og tradisjoner som er representert i barnehagen. Barna skal kunne undre, reflektere og snakke om opplevelser og ting de lurer på.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Føle seg som en del av et felleskap • Bli kjent med seg selv gjennom andre • Få kjennskap til grunnleggende normer og verdier • Få kjennskap til ulike tradisjoner • Bruke konkrete i sanger og fortellinger om de ulike markeringene	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikler interesse og respekt for hverandre • Reflektere over verdien av likheter og ulikheter i et felleskap • Forstå og reflektere over grunnleggende normer og verdier • Få kjennskap til landet vårt, fortelle om andre land og urbefolkninger	<ul style="list-style-type: none"> • Oppfordres til å stille spørsmål og være nysgjerrig • Lytte til hverandre • Få forståelsen for hvorfor vi feirer ulike høytider • Øke forståelsen rundt mangfold og andre kulturer • Lære om ulike kulturer, levevis og minoriteter

Antall, rom og form

Ha tilgjengelig leke materiell for å utforske antall og form gjennom å bygge, forme og sanse.

Bruke matematiske begreper i hverdagen, over, under, på, bak, foran, liten, stor, minst, størst.

Vi lærer realfag gjennom lek og erfaringer. Vi ønsker å vekke nysgjerrighet og gi gode opplevelser ift matematiske ferdigheter. Undre oss i samtaler i rutinesituasjoner.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med telling • Bevisst bruk av matematiske begreper i hverdagen • Få erfaring med lett sortering. • Sanseopplevelser • Tilgang til klosser av ulike former og størrelse	<ul style="list-style-type: none"> • Enkle spill med form og antall. • Kjennskap til sortering • Tilgang til enkle puslespill • Kjennskap til ulike proposisjoner. • Matematikk på tur, romfølelse, sortere, samtale og undre • Eksperimentere med telling.	<ul style="list-style-type: none"> • Spill med form og antall. • Regelleker med matematisk innhold. • Undre seg og få erfaring med matematiske utfordringer, finne løsninger og oppleve mestring. • Kjennskap til høyre og venstre • Eksperimentere med tall og mengde.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i hverdagen er et godt grunnlag for å opparbeide deltagelse i et demokratisk samfunn. Vi lytter til barnas innspill og ønsker slik at de kan være med å påvirke barnehagehverdagen på en naturlig måte. Vi skal bli kjent med det som finnes i barnehagens nærmiljø som for eksempel skogen, jordbruk, industri, tog og Mjøsa. Vi skal bruke nærområdet, familien min og ulike familieformer som samtaletema og lære om ulike roller i samfunnet.

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent i barnehagens miljø • Være med på små turer i nærområdet • Få medvirke i gruppa • Samtaletema rundt familien min ved møter i hverdagen.	<ul style="list-style-type: none"> • Få oppleve nærmiljøet ved å gå lengre turer • Bli oppmerksomme på trafikken og lære å følge enkle trafikkregler • Lære å samarbeide som et individ i en større gruppe • Få medvirke og delta i aktiviteter og på turer	<ul style="list-style-type: none"> • Lære om hvordan man kan være trygg i trafikken, gående og i bil • Oppleve samtaler og aktiviteter som styrker deres identitet og selvfølelse • Få ta del i praktiske hverdagsaktiviteter • Bli kjent med ulike yrker, gjennom møter med mennesker og digitale kunnskaps søk eller bruk av bøker • Få innblikk i FNs barnekonvensjon • Bli kjent med tidsforløp, fortid til nåtid

Årshjul

August		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Bli kjent med barnehagen	Barn, personalet og foreldre skal bli kjent med barnehagen og de nye gruppene. Skape trygghet, gode relasjoner og tilhørighet. Styrke den sosiale kompetansen.	Finne gode rutiner som fungerer for barna og gruppen. Være tett på for å bli kjent med hverandre, tilstedeværende voksne. Legge til rette for trygge rammer og mulighet for at barna kan medvirke i egen aktivitet. Viktig å ha fokus på gode relasjoner mellom alle, barn og voksne.
Viktig datoer: 17 og 18 august: Planleggingsdager 29. august: Oppstart av klubben		

September – Oktober – November		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Tema arbeid	Bygge relasjoner gjennom fellestema, lek, aktiviteter og kunnskap. Barna skal få medvirke i sin hverdag.	Hver avdeling har egne temaer. Voksne som er lydhøre og observerer hva barna er opptatt av. Jobbe med tema med ulike pedagogiske verktøy som forming, digitale verktøy, lek og samtale.
Blålysuger	Barna skal få kjennskap til politi, ambulanse og brannvesenet. Få kunnskap om hvordan de ulike enhetene jobber og hva vi kan gjøre for å forebygge.	Samlinger, samtaler og formingsaktiviteter om hva de ulike nødetatene jobber med. Ha brannøvelse. Se på ulike utrykningskjøretøy, kanskje får vi besøk?
Regnbueuker	Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre. Styrke forståelsen for at alle er vi ulike og like mye verdt.	Vi skal vise mangfoldet vi har i samfunnet gjennom litteratur, formingsaktiviteter og samtaler ut ifra barnas nivå.
Viktig datoer: Uke 38 og 39: Blålysuke Uke 43 og 44: Regnbueuker		

November - Desember		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Juleforberedelser	Skal få kjennskap til tradisjoner og verdier vi forbinder med advent og jul. Skape gode opplevelser.	Lage julegaver, julepynt og bake Adventsamling med tenning av lys og julekalender. Snakke om hvorfor vi feirer jul.
Viktig datoer: 24. november: Planleggingsdag 7. desember: Julebord for barna 13. desember: Luciamarkering 20. desember: Nissefest		

Januar – Februar - Mars		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Tema arbeid	Bygge relasjoner gjennom fellestema, lek, aktiviteter og kunnskap. Barna skal få medvirke i sin hverdag.	Hver avdeling har egne temaer. De voksne skal observere og lytte til barna og til rette legge for barns egne interesser og ønsker. Jobbe med tema med ulike pedagogiske verktøy som forming, digitale verktøy, lek og samtale.
Samisk uke	Få kjennskap om samefolket og deres kultur.	Se på bilder og film. Lese bøker, fortelle samiske eventyr, høre på samisk musikk. Formingsaktiviteter Lage mat Markere samefolkets dag
Påske	Bli kjent med påsketradisjoner.	Samtaler og bøker om hvorfor vi feirer påske. Lage påskepynt.
Viktige datoer: 2. februar: Planleggingsdag Uke 5: Samisk uke Vinteraktivitetsdag tas når det er vær til det. 16. februar: Temafest 20. mars: Påskeaktivitetsdag m/foreldrekafe		

April – Mai - Juni		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Tema arbeid	Bygge relasjoner gjennom fellestema, lek, aktiviteter og kunnskap. Barna skal få medvirke i sin hverdag.	Hver avdeling har egne temaer. De voksne skal observere og lytte til barna og til rette legge for barns egne interesser og ønsker. Jobbe med tema med ulike pedagogiske verktøy som forming, digitale verktøy, lek og samtale.
Rusken uke	Ta vare på vårt nærmiljø.	Fokus på miljø og planter Så blomster og grønnsaker Formingsaktiviteter Ruskenuke med opprydning etter vinteren
17. mai	Få kjennskap til hvorfor vi feirer 17. mai og tradisjonene rundt 17. mai	Formingsaktiviteter Gå i tog Samlingsstund
<p>Viktige datoer: Uke 19: Våruke 10. mai: Planleggingsdag 16 mai: 17. mai markering Uke 24: Klubben avslutning Sommeraktivitetsdag, været bestemmer hvilken dag.</p>		

Hele året		
Emne	Mål	Arbeidsmåte
Årstider	Barna skal oppleve glede ved å utfolde seg ute i all slags vær. Barna skal få kjennskap til de ulike årstidene og hva som kjennetegner de.	Utelek med ulike aktiviteter. Samlinger med fortellinger, sanger, rim og regler Formingsaktiviteter Undre og utforske sammen med barna. Bruke nærmiljøet vårt. Aktivitetsdager.

Overganger

Overgang fra barnehage til skole

Rammeplanen sier: «De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.»

Barna skal få delta i aktiviteter sammen hvor det legges vekt på disse utviklingsområdene (utarbeidet i samarbeid med skolene):

- Vi ønsker å gi barna gode opplevelser av mestring og positive forventninger til skolestart.
- Samspill og sosiale ferdigheter, som å vente på tur, øve på regler i samspill, lytte til andres ønsker og behov og ytre egne tanker og behov.
- Øve på selvstendighet ift. påkledning, toalettbesøk, hygiene, håndvask og å holde orden på egne ting.
- Øve på å sitte i ro i kortere perioder og kunne konsentrere seg om en oppgave, gjøre seg ferdig med noe og rydde bort etter seg.
- Øve på begreper innenfor antall, form, rekkefølge, rom og størrelse.
- Lese bok, snakke om innhold og huske fra gang til gang.
- Skoleforberedende oppgaver i trampolineboka.

Overgang mellom avdelinger

Når barn skal bytte avdeling innad i barnehagen, setter vi av besøksdager. Disse dagene er de på besøk med en kjent voksen, for å bli kjent med den avdelingen de skal starte på. En viktig oppgave for de som tar imot nye barn på sin avdeling, er å sikre at de får gode relasjoner til både barn og de ansatte. De får hjelp til å komme i lek med andre barn, få venner og tilhørighet.

Hvordan vi organiserer overgangen og tilvenning på ny avdeling vil variere uti fra barnegruppe og behov. Barnehagen fordeler barn etter helhetlig vurderinger av hva som er best for det enkelte barn og avdelingene

Vurderingsarbeid

Dokumentasjon har til hensikt å gi foreldrene innsikt i barnas opplevelser, lek og læring i barnehagen, og gi grunnlag for refleksjon. I vår barnehage bruker vi Visma som plattform. Vurdering skal sammen med planarbeid danne grunnlag for neste års plan og utvikling av det pedagogiske arbeidet. Personalet vurderer fortløpende hverdagslivet, det sosiale samspillet, enkeltbarns trivsel og utvikling, og utvalgte emner og satsningsområder.

Foreldrene vurderer barnehagens arbeid ved å delta på foreldremøte med vurdering som tema og ved å svare på kommunal brukerundersøkelse.

Stange kommune har vært pilotkommune i prosjektet «Kultur for læring» og vi har igjennom dette utarbeidet en praksis der vi bruker pedagogisk analyse. Dette verktøyet skal brukes i vår pedagogiske praksis og bygger på dokumentasjon, vurderingsarbeid og analyse av den pedagogiske praksisen.

Foreldrenes medvirkning

Det er foreldrene som har hovedansvaret for barnas omsorg og oppdragelse. Samtidig er de fleste barn i barnehage store deler av dagen, og mye av barns sosialisering og utvikling foregår her. Barnehagen representerer kultur og læring, samhandling og glede. Med en så fremtredende plass i barns hverdag, blir også barnehagens samarbeid med foreldrene svært viktig. Vi har følgende arenaer hvor det utøves samarbeid: Den daglige foreldrekontakten, foreldresamtaler og foreldremøter.

For å få til en barnehagehverdag med gode opplevelser for ditt barn, må vi snakke sammen om hva vi opplever som det beste for barnet. Foreldrene ut fra sine erfaringer og emosjonelle tilknytning, og personalet ut fra sin kunnskap om barnet som individ, evne til å tilpasse seg og tilføre noe i en gruppe.

Samarbeidsutvalget

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg. Jfr. Barnehagelovens §4.

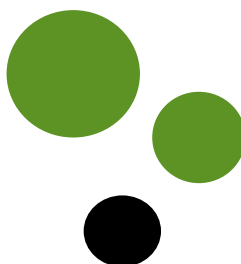
Samarbeidsutvalget Nedre Tømte barnehage består av: 2 foreldrerepresentanter, samt 2 vararepresentanter, 2 personalrepresentanter, 1 politisk valgt kontaktperson og barnehagens styrer

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Utvalget skal særlig være med å drøfte barnehagens ideelle grunnlag og arbeide for å fremme kontakt mellom barnehagen og lokalsamfunnet. Møter avholdes etter behov, minst to ganger per barnehageår. Medlemmer i SU har taushetsplikt.

Barnehagens samarbeidspartnere

I barnehagen har vi flere samarbeidspartnere som vi har kontakt med hvis barnehagen eller enkelt barn trenger støtte. Dette for å kunne gi hvert enkelt barn det tilbudet de har behov for.

- VFB (Virksomhet for barnehager) i Stange kommune
- Helsestasjonen
- Innsatsteam småbarn
  - Migrasjonspedagog, førskoleteam, veileder og spesialpedagoger
- Team PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste)
- BUP (Barne- og ungdomspsykiatrien)
- Andre barnehager, barneskoler og ungdomsskoler
- Barnevernet

Kontaktinformasjon

Adresse: Nedre Tømte 27, 2312 Ottestad

Telefon:

Kløverdalen 90760226

Regnbuedalen 47790778

Kirsebærdalen 90248260

Mattisskogen 90813356

Ridderdalen 90760226

E-post: nedre-tomte-bhg@stange.kommune.no